

אלו נערות פרק שלישי כתובות

מא.

עין משפט נר מצוה

פט א מיי פ"ב מהל' נערה הל' יצ ופ"ה מהל' סנהדרין הל' יד: **צ** ב מיי פ"ג מהל' נגיפה הל' ט סמג עשין על טור ח"מ סי' שמת: **צא** ג מיי פ"ה מהל' סנהדרין הל' יד סמג עשין ע: **צב** ד מיי פ"ב מהל' מקי ממון הל' ט: **צג** ה מיי פ"ב סס הל' ופ"ה מהל' סנהדרין הל' ט סמג עשין טו ט"ע ח"מ סי' א ס"ה: **צד** ו ד מיי פ"א מהל' מקי ממון הל' ג [ו] סמג עשין טו ט"ע ח"מ סי' פ"ט ע"ב ד ג ט: **צה** ט מיי פ"ב סס הל' ב סמג ט:

וליתני אנתאי. דהו חדוש טפי דפטור אע"ג דמודה עשעה פריצות: **רבי שמעון** בן יהודה אומר אף בושת ופגם אינו משלם ע"פ עצמו. אור"י דאי קאי ר"ס צן יהודה אמתנין דהכא הא דמשמע זריש נערה לקמן (דף מב.) לר"ש אי דקא תבע זושת ופגם מחייב ליה קרנן שזועה

היינו משום דהתם תבעו האז תחלה ואין שייך לומר לאו כל הימנו כו' כדקאמר הכא ואין לריך לומר דתרי תנאי אליבא דר' שמעון (ה) ועוד לומר רשב"א דההיא דלקמן איכא לזוקמי צבת גרים וניחא לה לדידה ולאצית לייכא למימר דלמא איכא חד צבדינת היס דלא ניחא ליה ומיהו אי קאי ר' שמעון אמתנין דשזועות דמיימי לקמן זריש נערה (ג"ו סס) ע"כ ש"ר תנאי אליבא דר' שמעון:

האומר גבתי בו'. מוזילא ש"ר ויואל צנן ועין פ"ב מהל' תנא איכא למימר דלתיא זזה הכלל:

זה הכלל ב"ה המשלם יותר על מה שהזיק בו'. ואפילו למ"ד צפקא שור שנגח ארבעה וחמשה (צ"ק דף מ.) דכופר היינו דמי המזיק לא חשיב יותר ממה שהזיק אע"פ שפעמים שזה מזיק יותר מניזק דפדין נפשו הוא נותן: **לא נצרכא אלא לפחת נביאה**. אע"ג דלאו לדידה שקיל מ"מ כיון דזכי ליה רחמנא חזי נזק חשדין ליה בתשלומין מה שפחתה הנצלה והכא לא שייך למימר קרנא דמוך צבירא זיה כדלמרי' דהמניח צקופו (צ"ק דף נה.) דהתם ודאי שלא נהרג השור שייך לומר הכי דאין לו למכור שורו צביל כן סבבור שיצטית אכל הכא מיד כשהרג יש לו למוכרו שזדוע שפחתה הנצלה ומסריט:

תנינא תשלומי נזק מאלמד שהבעלים מטפלים

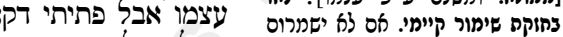
בנביאה בו'. הכי דייקא לה צבצא קמא (דף י:) צמתי צנזקו לא קמתי אלל בתשלומי נזקו כו': **אי משום חצי בופר לאו שירא הוא וכו'**. לאו פירכא היא אלל שינויא הוא דלא תיקשי למ"ד פלגא נזקא ממונא מאי שייך דשייר חזי כופר ומשיי לא שייך כלום וחזי כופר לאו שירא הוא וכן איכא צבזיר צפ' ג' מנייט (דף נח) ושם גזי אי משום לא יחל לאו שירא הוא וכן צפרק החליל (סוכה דף נה.) ושם וההוא דהתם מגומגם טפי:

הא לא ואי אשמועינן מועד משום דקא משלם כוליה אבל תם אימא לא צריכא ת"ש (ש"ס) מה בין תם למועד ישהתם משלם חצי נזק מגופו ומועד משלם נזק שלא מן העלייה וכלא קתני שהתם אינו משלם ע"פ עצמו ומועד משלם ע"פ עצמו ומועד ושייר מאי שייר דהאי שייר חצי כופר אי משום חצי בופר לאו שירא הוא

מתני' פסיסי. בגמ' מפרש אמאי לא תנא אנתאי לא תנא אנתאי וזכר קנס. צבצא קמא (ה) נפקא לן מודה צקנס פטור מאשר ירשיעון אלהים) פרט למרשיע את עצמו: **המים שזרי את פלוני**. והריני חייב צכופר: **הרי זה משלם ע"פ עצמו**. קסבר כופר ממונא: **עצמו של פלוני**. והריני חייב שלשים קלע: **אינו משלם**. דקנס ניהו שאפי' אין יפה דינר נותן שלשים גב' דלא פגיס לה. אין לעו של אנוסה גדול כלעו של מפותה וכיון דלאו פגם דילה הוא מתימנין ליה למשקל מניה צזשת ופגם על פיו: **אימא לא**. נתימניה להחזיק את הלעו: **לא כל הימנו**. שיוציא עליה לעו מזה בעיר: **ניחא לה לדידה**. לשאת את הלעו כדי להשתכר הממון: **לא ניחא להו לצני משפחה**. וב"ד אין עליהם לעשות דבר להחזיק צזשתם: **פלגא נזקא**. שמיצה מניה שור תם: **נמונא**. ומשלם ע"פ עצמן: **לאו צחוק שומור קיימי**. אם לא ישמרו צעלים שלא יזיקו ואינם צחוק משמרים מאלהים שלא יזיקו אלל מוזיקין אפי' נזקא דלאו אורחיה הלך על מרייהו רמיא לנטוריניהו זה שלא שמרו צדין הוא דלישלם כולה אלל דרחמנא תם עליה ומיהו מה שמשלם צדין משלם: **כי היכי דניטעריה**. שיוסף שמירה על שמירתו: **תנן**. צבצא קמא: **הניזק והמוזק צשלומין**. שניהם מפקדין צבצב. ק"ד דהכי קאמר מרייהו מטי להו צזאי פסיקא דניזק מפקד פלגא ומוזק פלגא: **היינו דשייד ניזק צשלומין**. דמפקד פלגא צשלומין: **דלאו לדידה שקיל** דמה שנוטל צחנס נוטל: **צשלומין איסיה**. צמניה: **לא נצרכא אלל לפחת נצילה**. הא דקמתי ניזק צשלומין לאו צפלגא דקא צציק קאמר אלל צההוא פלגא ניזקא נמי דקיימי ליה רחמנא מפקד כל פחת שפחתה נצילה מדמין משעת מיתה עד שעת העמדה צדין ששמן את הנצלה כמה היה יפה השור צחיי ומהה היתה נצילה יפה צשעת מיתה ומשלם החזי אכל מה שהחולו דמי נצילה משעת מיתה עד שעת מכירה נצילה ממשלם כלום צזאיתו פחת ובצבצא קמא (דף י:) יליף לה מקראי ואשמועינן אחי תנא דפחת נצילה דניזק הוי: **שלומי נזק מלמד שהבעלים מטפלים נצילה**. תנא דצרייתא דריש לישנא דמתנין דתנן צבצא קמא ו משלם תשלומי נזק צמייטצ הארץ ותנא עלה צצרייתא (ה) דהאי דנקט תנא דמתני' תשלומי נזק ולא תנא משלם את המזק לאשמועינן אחא שהניזק נוטל את נצילתו ומטפל צה ומוכרה והמזק משלם עליה מה שחייצתו תורה אם תם חזי ואם מועד הכל ותרתי למה ליה לרבי למיטתם

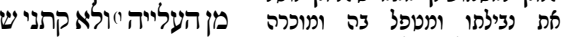
מתני' האומר פתיתי את בתו של פלוני משלם בושת ופגם על פי עצמו ואין משלם קנס האומר גבתי משלם את הקרן על פי עצמו ואין משלם תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה: **המית שורי את פלוני או שורו של פלוני** הרי זה משלם על פי עצמו המית שורי עבדו של פלוני אין משלם ע"פ עצמו וזה הכלל כל המשלם יתר על מה שהזיק אין משלם ע"פ אנתאי לא מבעיא קאמר לא מבעיא אנתאי דלא קא פגים לה דמשלם בושת ופגם על פי עצמו אבל פתיתי דקא פגים לה אימא לא משלם על פי עצמו קא משמע לן מתניתין דלא כי האי תנא דתניא רבי שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון אף בושת ופגם אינו משלם ע"פ עצמו לא כל הימנו שפגום בתו של פלוני אמר ליה רב פפא לאביי ניהא לה לדידה מאי דלמא לא ניהא ליה לאביה ניהא ליה לאביה מאי דלמא לא ניהא להו לבני משפחה ניהא להו לבני משפחה מאי אי אפשר דליכא חד בצבדינת הים דלא ניהא ליה: **האומר גבתי משלם את הקרן וכו'**: איתמר פלגא ניזקא רב פפא אמר פלגא ניזקא ממונא רב הונא בריה דרב יהושע אמר פלגא ניזקא קנסא רב פפא אמר פלגא ניזקא ממונא קסבר סתם שוורים לאו בחזקת שימור קיימי ובדין הוא דמשלם כוליה ורחמנא הוא דחיים עלויה דאכתי לא איעד תורא רב הונא בריה דרב יהושע אמר פלגא ניזקא קנסא קסבר סתם שוורים בחזקת שימור קיימי ובדין הוא דלא לישלם כלל ורחמנא הוא דקנסיה כי היכי דניטעריה תוריה: סימן הזיק מה בשלמא למאן דאמר פלגא ניזקא ממונא היינו דשייד ניזק בתשלומין אלא למ"ד פלגא ניזקא קנסא השתא דלאו לדידה קא שקיל בתשלומין איתיה לא נצרכא אלא לפחת נבילה פחת נבילה תנינא תשלומי נזק יולמד שהבעלים מטפלין בנבילה חרד בתם וחרד במועד וצריכא דאי אשמועינן תם משום דאכתי לא איעד אבל מועד דאיעד אימא

הגהות הב"ח (א) תוב"ד"ה ר' שמעון וכו' דתרי תנאי אליבא דרבי שמעון ומיהו אי קאי ר"ש אמתנין וכו' דריש ועוד דלמטעם וכו' דריש אומר רשב"א וכו' דלא ניחא ליה הק"ד:

מוסף רש"י

פלגא נזקא ממונא. דין הוא שישלמו ואינו קנס, ונפקא מינה דאי מודה ממני דלמא קסדי לא מייפטר (ב"ב טו.) לא בחזקת שימור קיימי. שרגילין צבניהו וריצין אמתנין וכו' דריש ועוד אומר רשב"א וכו' דלא ניחא ליה הק"ד:

תוספות ר"ד

מתני' האומר פתיתי את בתו של פלוני משלם בושת ופגם ע"פ עצמו ואינו משלם קנס. האומר גבתי משלם את הקרן ע"פ עצמו ואינו משלם לא תשלומי כפל אלא המית שוריה את פלוני או שורו של פלוני מיהו שורו על פי עצמו. פלוני אינו משלם ע"פ אנתאי לא מבעיא קאמר

תוספות ר"ד (המשך) ופגם ע"פ עצמו קמ"ל: ומתני' דלא כי האי תנא דתניא ר"ש בן יהודה אומר משום ר' (רב הונא) אף בושת ופגם אינו משלם ע"פ עצמו לא כל הימנו שיפגום בתו של פלוני. ואינו משלם קנס ע"פ עצמו כדנפקא לן מאשר ירשיעון אלהים פרט למרשיע את עצמו: ואי קשיא. הא תנן דבושת הוי ממון ומשלם ע"פ עצמו ובריש פרק המנחם אמרי' חסדא חסדא קנסא קמבית בבבל וקרי החם לבושת קנס. תשובה לעולם בושת ממונא הוי משלם ע"פ עצמו שאין בו שום תירוח אלא שמין לפי הכביש והמתבייש ויהוה קרי ליה קנסא לומר שאין גובין אותו בבבל דכל מידי דאית ביה חסרון כפי גבנין ליה בבבל אבל בושת דלית ביה חסרון כפי לא גבי' ליה בבבל כדאמרינן בפרק החובל: המית שוריה את פלוני משלם ע"פ עצמו דכופריא לאו קנסא הוא דכפי שור של נזק משלם ואף למ"ד כפי שוריה של מוזק כופר ממונא הוי ומשלם ע"פ עצמו: המית שוריה את עבדו וכו'. בפרק שור שנגח ד' הו' מוכיח שאפילו שוריה של עבד אינו משלם ע"פ עצמו דכל ל' כסף הווי קנסא: זה הכלל וכו'. איתמר פלגא נזקא שחייבה תורה לשור תם. ר"פ אמר ממונא. פי' ומשלם ע"פ עצמו. רב הונא בריה דרב יהושע אמר פלגא נזקא קנסא רב פפא אמר ממונא סתם שוורים לאו בחזקת שימור קיימי. פי' אם לא ישמרו בעלים שלא יזיקו אינן בחזקת שימור מאלוהין שלא יזיקו אלא מוזיקין אפילו נזקא דלאו אורחיה הלך על מרייהו רמיא לנטוריניהו וזה שלא שמרו בדין הוא דלאו דלמא חייב דאכתי לא איעד תורא. פי' ואיהו

מה שמשלם בדין משלם. ורב הונא בריה דרב יהושע אמר פלגא נזקא קנסא קסבר סתם שוורים בחזקת שימור קיימי ובדין הוא דלא לשלם כלל ורחמנא הוא דקנסיה כי היכי דניטעריה תוריה. פי'

הוא שמשלם בדין משלם. ורב הונא בריה דרב יהושע אמר פלגא נזקא קנסא קסבר סתם שוורים בחזקת שימור קיימי ובדין הוא דלא לשלם כלל ורחמנא הוא דקנסיה כי היכי דניטעריה תוריה. פי' ואיהו